

Drijfveren

Al wandelend met Erik ontwaar ik twee gestalten op het smalle bruggetje over de rivier die achter onze boerderij loopt. De een loopt op twee benen en de ander op vier poten. Daarmee houden de verschillen ook wel op. Het bomberjack met camouflagevlekken in groen en bruin spant op dezelfde manier om de schouders en forse nek van de tweevoeter als het lederen met spijkers bezaaide hondentuig in dito kleuren om de hoog-risico hond. De imponerende outfits stralen dominantie uit. Wij zijn hier de baas. *Don't mess with us*. Erik en ik moeten er langs. Als we in hetzelfde tempo blijven lopen, passeren we elkaar midden op het bruggetje. Het smalle bruggetje. Ik word nerveus. En Erik registreert dat feilloos.

Van de pakweg drie reacties die mensen én honden hebben op gepercipieerde bedreiging – vechten, vluchten of verstarren – kiezen Erik en ik niet dezelfde. Ik verstar. Erik niet. Hij laat zich niet leiden door mijn gebrekkig waarnemingsvermogen, gemengd met een flink aantal vooroordelen en een vrij nauwkeurige inschatting van mijn eigen beperkte fysieke vermogens. Hij observeert de hoog-risicohond en neemt de kalmerende signalen die deze afgeeft onmiddellijk waar. Ik niet. Het wegdraaien, eerst van de kop en later van het gedrongen, bovenmatig gespierde lichaam. Voor de zekerheid het likken aan de eigen neus. Erik reageert met een snelle beweging van de tong langs zijn lippen en ook hij wendt daarbij zijn kop af. Voorzichtige langzame kwispels komen uit de staarten van beide honden. De kalmerende signalen volgen elkaar nu in een rap tempo op: Erik maakt een spelboog en de andere hond spiegelt dit. Ten slotte gaan ze allebei rustig liggen aan de voeten van hun baasjes. Ze gapen.

Ik voel de spanning wegvloeien en kijk Erik dankbaar aan. Zijn donkerbruine zachte ogen blikken onverstoord terug. Het *bomber*-baasje prijst zijn risicohond en groet me vriendelijk. We passeren elkaar midden op de brug. Ik schaam me een beetje voor de vooringenomenheid die me het observeren belette. Gelukkig let Erik op andere dingen en neemt hij daardoor andere dingen waar die in zo'n situatie ook nog eens relevanter zijn. Die evolutie toch. Intussen snuffelt hij alweer tussen polletjes en stenen naar hartenlust aan dingen die ik liever links laat liggen. Hij is de risicohond alweer vergeten.

Tijdens onze verdere wandeling denk ik nog een tijdje na over mijn primaire reactie, die verhinderde dat ik de rustgevende signalen van Erik en zijn soortgenoot waarnam. Die reactie werd gevoed door mijn slechte longfunctie – een even onprettig als onvermijdelijk bijeffect van mijn chronische ziekte. De benaming taaislijmziekte dekt de lading buitengewoon goed. Door een genetisch defect in alle cellen wordt er te weinig vocht vastgehouden in het slijmvlies, waardoor mijn organen maar vooral de longen progressief en gestaag stukgaan. Toen ik geboren werd, was de prognose dat ik een jaar of tien zou worden. Nu weten we meer over de specifieke genetische mutatie die ik heb. Die is die enigszins mild te noemen. De medische wetenschap heeft vele soorten nuttige medicatie ontwikkeld, waardoor het leven met deze ziekte in elk geval langer is geworden. Ik ben inmiddels 61.

Langer, maar niet altijd fijner: veel luchtweginfecties, onzekerheid over de toekomst en benauwdheid. Maar toch. Ik ben er nog. Wel met een milde gegeneraliseerde angststoornis. Die overkomt me pijlsnel, zoals bleek toen ik de look-alike-macho's tegenkwam op het smalle bruggetje. Ik besef dat dominantie en agressie niet synoniem zijn. Angst belemmert de observatie en

fresst die Seele auf. Geen behulpzame drijfveer in de situatie met hoog-risicohond en mogelijk dito baasje. Bedankt, Erik.

John Bradshaw publiceerde in 2011 een van de leukste boeken die ik ooit las over honden: *Dit is de hond*. De geschiedenis van de hond wordt gereconstrueerd vanuit een biologisch-evolutionair perspectief. Johan Bradshaw is oprichter en directeur van het Antrozoologisch Instituut aan de Universiteit van Bristol. Hij doet al meer dan dertig jaar onderzoek naar de hond, meer in het bijzonder naar de relatie met ons mensen. Nou Erik, maak je mooie witte herderborst maar nat. John Bradshaw 'ontmaskert' een hoop populaire ideeën over hondengedrag waarmee wij als nieuwbakken en vaak onwetende hondenbaasjes decennialang op puppy-cursussen geïndoctrineerd zijn. De hond wil de baas de baas zijn en het is levensgevaarlijk dat te laten gebeuren. Wees te allen tijde zelf de baas. Ga altijd eerst door een deur, haal een hond niet aan als hij naar jou komt, doe geen spelletjes die de hond van je kan winnen en wroet elk moment dat jij dat wilt in zijn etensbak. Een poot of kop op jouw voet: korte metten want hij claimt je en dat is een gevaarlijke stap in zijn niet aflatende overheersingsdrang. De drijfveer van de hond is ons te overheersen. Continu. En dat is biologisch bepaald. Allemaal gebaseerd op van wolven afgeleide theorieën over samenleven in een op dominantie gebaseerde hiërarchie tussen honden onderling en tussen de hond en ons. We vielen als een blok voor deze dominantie-theorie.

Het bekt ook lekker. Honden stammen van wolven af. Wolven hebben een strenge hiërarchie in de roedel. Een nietsontziend alfapaar dat de anderen er onder houdt. Zo niet, dan worden ze in no time onder de voet gelopen door naar macht strevende soortgenoten. En desorganisatie van de roedel is slecht voor het